

РЕЦЕНЗИЯ

от Доц. д-р Любина Запрянова Веселинова, д.м., член на научното жури обявено със
Заповед на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Асен Златаров“
гр.Бургас № РД – 135
Военномедицинска Академия, Първа КФРМ в МБАЛ-София
по обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ от Университет
„Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас,
в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионало
направление 7.1. Медицина по научната специалност „Физиотерапия, Курортология
и Рехабилитация“, ДВ, бр.13/13.02.2024 г.

Настоящата рецензия е изготвена в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Единствен кандидат: Д-р Илия Тодоров Тодоров, д.м.

1. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата**1.1. Биографични данни**

Д-р Илия Т. Тодоров е роден на 29 Септември 1976 г. в град Варна, България. Завършва средното си образование през 1995 г. в Първа Езикова Гимназия, английска езикова паралелка – гр.Варна.

Висшето си медицинско образование получава в Медицински Университет гр. Варна в периода 1995-2001 г. (Диплома серия МУ №020634, протокол от Държавна изпитна комисия №16 от 27 Септ. 2001 г., рег. №7205)

1.2. Ранно кариерно развитие

По-нататъшната ранна кариера на д-р И.Тодоров, д.м. протича в МБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна, както следва:

- Зачислен като редовен докторант в Клиника по Физиотерапия, рехабилитация и морелечение от 02 Октомври 2000 г.

- Зачислен за специализация по физикална и рехабилитационна медицина през 2002 г. в Катедра по Физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални болести.

- Назначен за лекар-асистент в Клиника по Физиотерапия, рехабилитация и морелечение на 04 март 2003 г.

През декември 2006 г. д-р Тодоров успешно полага изпит за специалност по физикална и рехабилитационна медицина и *считано от 01 януари 2007 г. е пълноправен специалист* (диплома серия МУВ №1496, рег. №012077 от 31 Януари 2007 г.).

- Лекар-старши асистент в Клиника по физиотерапия, рехабилитация и морелечение от 12 Март 2007 г.

От 2010 г. д-р Тодоров е експерт по клиничното проучване на Bayer SPINART, избран е за член на Ръководния Комитет по проучването (Steering Committee). Резултатите от проучването към настоящия момент са конфиденциални.

- От 12 Април 2011 г. заема длъжност лекар-главен асистент в Клиника по Физиотерапия, рехабилитация и морелечение.

На 29 Ноември 2011 г. д-р Тодоров успешно защитава дисертационен труд на тема: *"Възможности на някои фактори на физикалната терапия за повлияване на функционалните нарушения на сакроилиачната става"*.

Присъдена му е образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност Физиотерапия, курортология и рехабилитация (диплома №5 от 20 Фев 2012 г.).

- В периода 2015 до 2019 г. д-р Тодоров е ръководител на Учебен сектор „Морелечение, физиотерапия и рехабилитация " към Медицински университет – Варна.

- От 16 Фев 2015 г. е назначен на академична длъжност „доцент“ към Медицински Университет – Варна.

- От месец Май 2015 г., до напускането си, д-р Тодоров е Началник Клиника „Физиотерапия и рехабилитация“ към МБАЛ „Света Марина“ – Варна.

От януари 2022 г. и понастоящем д-р Тодоров е началник клиника по Физикална и рехабилитационна медицина на МБАЛ „Сърце и Мозък“ гр. Бургас.

1.3. Ангажираност в български и международни научни организации

От 2006 до 2022 г. - секретар на Българско Дружество по Мануална Медицина (БДММ), а от 2022 г. и негов Председател.

Като Секретар на БДММ е главен организатор на:

- проведените Асамблеи на FIMM в гр. Варна през 2008 и 2016 г., когато участват над 50 лекари от чужбина;

- ежегодните сбирки на дружеството с международни гост-лектори провеждани в МБАЛ „Св. Марина“ – Варна, като гост-лектори са били световно-известни специалисти по Мануална медицина като Prof. von Heymann, Dr. Terrier, Prof. Kuchera и др.

От 2007 г. ежегодно участва като национален делегат на БДММ за страната на Международните Асамблеи на FIMM (Federation Internationale de Medicine Manuelle).

От Юни 2015 г. член на ESSOMM (European Scientific Society of Manual Medicine)

От 2017 г. и понастоящем д-р Тодоров е избран за:

- вицепрезидент на FIMM и за
- председател на борда по обучение на FIMM.

Д-р Тодоров е член и на:

Български Лекарски Съюз,

Асоциация по физикална медицина и рехабилитация (АФМР). От 2012 е определен за Координатор за Североизточна България на АФМР.

1.4. Придобити допълнителни квалификации

В периода 2009-2012 г. д-р Тодоров успешно завършва курсове за:

- Мануална медицина I, II и III ниво на Немско дружество по Мануална Медицина (DGMM) в ХанOVER, Германия, с лектори и екзаминатори Prof. von Heymann и Dr. Witig (2009-10 год.).

- Неврална терапия към Медицински Университет – Варна с гост-лектор Dr. Pieller (2011-12 год.).

През 2016 г. завършен курс по лазер терапия за напреднали от ASA, Флоренция, Италия. Издадено удостоверение за право на преподаване по лазер терапия от ASA, Флоренция, Италия;

2018 г. – дипломиран магистър по Здравен Мениджмънт, УНСС, София, България;

2018, 2019 г. – сертификати за завършени магистърски курсове по „Остеопатични манипулативни техники“ и „Висцерална остеопатия“ от DSMM (Датско дружество по Мануална Медицина). Преподавател Michael Kuchera, DO, USA.

1.5. Участия в международни и български научни форуми

Д-р Тодоров има редица участия на международни конгреси и асамблеи в: Лондон, Прага, Берлин, Елче, Утрехт, Париж, Рим и Истанбул, както и в сбирките на БДММ и

АФРМ в България – София, Русе, Велинград, Наречен, Павел Баня, Поморие, Дряново и др.

1.6. Преподавателска дейност извън страната

Д-р Тодоров е утвърден международен преподавател с проведени обучителни курсове и семинари в Австралия, Южна Корея, Тайланд, Великобритания, Турция, Чехия, Словакия и др. за близо 10 годишен период (2013-2022г).

През периода 2013 – 2018 г. д-р Тодоров е участвал като гост-лектор в курсове по мануална медицина в Истанбул и Анкара, Р Турция.

От Фев 2019 г. участва като международен лектор и преподавател по практика с лазери за ASA, Италия, както и като преподавател в Сеул, Южна Корея (2019).

1.7. Владее на чужди езици

Отлично владее английски език; на средно ниво – немски и руски езици.

2. Обща оценка на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата – количествени показатели.

За настоящия конкурс д-р Тодоров представя 41 научни труда, всички пълнотекстови публикации.

Допълнително е представен и автореферат, свързан с дисертациония труд, извън представените публикации за участие в настоящия конкурс.

От представените за рецензирани научни трудове Д-р Тодоров е:

- самостоятелен автор в 3 научни труда (1, 10, 24) – 7,3%,
- първи автор в 9 публикации (3, 5, 11, 12, 14, 17, 20, 22, 25) – 22%,
- втори автор в 16 публикации - (4, 13, 18, 19, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 40) - 39%.

В съавторство са представени 7 публикации (4, 17, 20, 26, 32, 36, 37) – 17,1% от които в 2 от тях е първи автор (17, 20) – 25%.

В научен колектив кандидатът има участие в 31 публикации (2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 38, 39, 40, 41) – 75,6%, от които в 6 първи автор (3, 5, 11, 12, 14, 25) – 23,1%.

Общо настояща научна продукция д-р Тодоров е представил в 47 научни разработки с общ обем над 300 печатни страници.

3. Приноси и характеристика на научните публикации

3.1. Структура на научните публикации по направления

Научните публикации на д-р Тодоров могат да се разпределят спрямо научния интерес и тематика, третирана в тях в следните основни области:

- Мануална медицина - монография, публикации №№ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 25, 26, 28;
- Клинична физиотерапия – монография, публикации №№ 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 30-41;
- Клинична методология – монография, публикации №№ 8, 10, 11, 16, 17, 25, 26, 31, 32, 36, 37;
- Неврологични заболявания: ПНС - дискова болест, патология на plexus brachialis; Органична патология на ЦНС - слединсултна рехабилитация, болест на Паркинсон; - публикации №№ 5, 6, 8, 9, 14, 16, 27, 29, 30, 34;
- Балнеолечение – публикация №21;
- Високоенергийни лазери – публикации №№38,40,41; и др.,

като дебютната му публикация - в колектив, като първи автор е през 2007г. (3).

Прави впечатление консистентността на научните разработки на кандидата във времето и интересите. Осветлени и разгледани в задълбочен клиничен аспект са въпроси от интерес за рутинната дейност на физикалната и рехабилитационна медицина, свързани със социално значими заболявания и специфична патология.

3.2. Анализ на значимостта на представените научни трудове, по клинични направления

3.2.1. Основната научна активност на д-р Тодоров е в областта на мануалната медицина, с която са свързани и повечето от следдипломните му квалификации. Работил е фокусирано в областта на мануалната диагностика и терапия на функционалните нарушения на сакроилиачните стави, отделите на гръбначния стълб и мускулна патология с честа predisposition – m. piriformis, m. iliopsoas.

Функционалната патология на сакроилиачните стави (СИС) е една от слабо изследваните области в специализираната българска наука. Тук именно д-р Тодоров се е концентрирал в най-голяма степен - 7 от публикациите засягат именно тези стави, като 2 от тях са изцяло авторски. Принос в национален мащаб представлява въведената като метод на верификация за повлияване функцията на СИС безконтактна кожна термометрия. Базирайки се на известни неврофизиологични феномени д-р Тодоров практически е създал действаща методика за доказване на ефекта от проведени мануални манипулации, функционално нормализиращи локалното кръвооросяване, обективизирано чрез споменатия метод. Използвайки

съвременни статистически методи за систематизиране на получените резултати методиката е напълно доказана от научна гледна точка и може да бъде препоръчана като стандарт и в други научни разработки.

Проява на **новаторско мислене** е използвания в научна разработка нов тест за изследване на функцията на СИС, а именно теста на Rosina. Д-р Тодоров е изследвал споменатия тест паралелно с два от популярните функционални тестове за изследване на СИС, което дава възможност за съпоставимост на клиничната точност на теста на Rosina, проследявайки клиничната достоверност и на трите използвани теста. Когато става дума за патология специално на СИС, наличието на множество диагностични тестове понякога е объркващо за лекарите и често при получаване на разнопосочни резултати интерпретацията им е особено затруднена. Не само в България, но и в Европа изследвания на клиничната достоверност на диагностичните тестове са рядкост, а ползата от проведените – явна.

Принос представлява и изследването на клиничната достоверност на някои мануално-диагностични тестове приложени веднага след мануална терапия/манипулация. Подобен род изследвания липсват не само в България, но и в Европа. Тестуването веднага след манипулация действително е с деликатна интерпретация, имайки предвид необходимостта от време за изява на настъпилите рефлексорни промени. Проучването освен оригинално е и мащабно – изследвани са 120 пациенти със 128 засегнати стави. Това дава основание за ценни изводи за практиката от получените данни, статистически удостоверени. Паралелното проследяване на теста на Rosina от страна на д-р Тодоров в групата на разглежданите тестове внася допълнителна яснота относно приложението му като нов за българската практика.

В научната статия *„Съвременни тестове за диагностика на блокажите в СИС“* прави впечатление извършения задълбочен клиничен и функционален анализ при тази патология. Авторът обосновава разделяне на две групи споменатите тестове – специфични и неспецифични. Подобно класифициране се прави за първи път не само у нас, но и в Европа.

Д-р Тодоров е представил и интересните си проучвания свързани с цервикалните и цервикокраниалните блокажи предизвикващи цервикокраниален синдром с клинично най-значимата му манифестация – цервикокраниално главоболие. По литературни данни той обхваща в 40-45% причината за изява на главоболие с различен характер. В проучването авторът използва не само мануални манипулации, а и други напълно

атравматични мануални техники – мобилизация, тракция, постизометрична релаксация и др. подобни прийоми. Мануалните въздействия в цервико-краниалния сегмент, известен още като „парадна област“ са едни от техниките с най-висока трудност на изпълнение заради анатомичния риск на региона.

В своята научна работа Д-р Тодоров се ориентира и към някои по-редки и по-слабо познати синдроми, като синдрома на Tietze и синдрома на тораколумбалния преход, които поради това често са причина за множество диагностични грешки.

Тораколумбалният преход е уязвима от кинезиологична гледна точка зона от гръбначния стълб, често изпадаща в дисфункция. Рефлекторно е свързана с поредица от локуси чието подценяване от диагностична гледна точка е сериозна грешка. Авторът подробно се спира на детайлите на синдрома, прави ясни, недвусмислени връзки между клиниката, патогенезата и диференциално-диагностичните възможности.

Синдромът на Tietze е доста по-рядък. При него неясната патогенеза и наподобяващата други заболявания клиника са честа причина за несправяне от страна на лекарите. Наличната информация и изследвания за синдрома са събрани и обобщени в представената научна статия. Обяснена е етиологията и са представени най-успешните методики за повлияване на заболяването. Изказана е интересна хипотеза относно рефлекторната връзка на манифестацията на този синдром с функционални блокажи на ребра и костотрансверзални стави в торакалния отдел.

Изследването на 44 пациенти със спастичен *m. iliopsoas* и третирането им с постизометрична релаксация (ПИР) доказва значителното превъзходство на методиката спрямо конвенционалната терапия с нестероидни противовъзпалителни средства (НСПВС). Демонстрирано е поставянето на диагноза без необходимост от образна диагностика и ефективността на терапевтичната методика без помощта на медикаменти, което е практически достъпно и изключително изгодно икономически.

Трудът представлява **принос** в областта на миопатологията и мануалната медицина. Изолираната патология на *m. piriformis* е обект на проучване при 36 пациенти. Наблюдаваната лечебна методика включва отстраняване на наличните блокажи и прилагане на ПИР. Отличните терапевтични резултати са с потвърдителен характер за ефективността на ПИР при спастични миозити от подобен произход.

Представените обзори върху предмета и същността на мануалната медицина са с подчертан практически характер, стремят се да дадат отговор на актуални въпроси от лекарската практика, разкриват съвременния чуждестранен опит в посоката. Отделно

е направен обзор на понятието „блокаж“, често употребявано неправилно. Детайлните обяснения са предхождани от преглед на всички съществуващи хипотези за възникването на блокажа и механизмите за това.

Въпросът с легитимното упражняване на високоспециализираната медицинска дейност на физикалната и рехабилитационна медицина - мануална терапия, е изключително актуален в национален мащаб, предвид сериозните усложнения които могат да възникнат при неправилно проведена мануална манипулация от неквалифицирани лица/специалисти – остро херниране на диск, остра периферна отпадна симптоматика, фрактура на ребра, травма на гръбначен мозък. Именно затова, в статията се прави обстоен преглед на централните и периферни функционални нарушения и спондилогенни оплаквания, показани за мануална терапия. Доброто ѝ структуриране и диференциално-диагностична насоченост я правят приложима и в различни обучителни курсове.

*Д-р Тодоров е участвал и в предпечатната подготовка на учебника „Мануална Медицина – диагностика и терапия“ с автор Доц. Т. Тодоров, издаден през 2005 г.

3.2.2. Друго направление от активното научно внимание на д-р Тодоров е дисковата болест. Макар и експлоатирана в научните разработки на много автори от различни клинични области, двете представени обзорни научни статии от 2006 и 2012 години разглеждат дисковата патология в аспект от една страна на целокупните възможности на повечето познати физикални фактори за повлияването ѝ и от друга, като причина за коренчеви синдроми с генеза дискова компресия. Интерес представлява разделното разглеждане на съпътстващата дисфункция като сегментарна артикуларна и сегментарна мускулна. Такова едно детайлизиране внася допълнителна яснота в целите на рехабилитацията и методиките за въздействие, като се акцентуира отново и върху възможностите на мануалната терапия.

3.2.3. Проблеми от клиничната физиотерапия и методология

Отлично впечатление прави научната колаборация с чуждестранен специалист в областта, в лицето на д-р Християн Муха – преподавател в Германско Висше Спортно Училище – гр. Кьолн, Германия. В съавторството му, д-р Тодоров има 4 съвместни публикации, което отразява едно дълготрайно, екипно сътрудничество. Всяка от тези четири публикации засяга различна актуална патология, като получените резултати и изводите от тях представляват реални научни **приноси**. Високото ниво на материална база на Немското Висше Училище дава възможност да бъдат използвани най-съвременни методи за изследване и верификация на получените резултати –

компютризирана педобарометрия (Dyно-Graphy-System /CDG/), венозна плетизмография, уреди за домашна електро-стимулация, ЕМГ feedback апарат за регистрация на инервационните потенциали и др.

Специално внимание заслужава научния материал на кандидата, по възстановяването след оперативна реконструкция на предна колянна кръстна връзка, една от съвременните ортопедична интервенция, за която постоперативната рехабилитация е от голямо значение за крайния терапевтичен резултат. Тонусът и функционалната способност на четириглавия бедрен мускул обичайно се ползва като еталон за успешно проведена рехабилитация и именно той е в центъра на проучването. Провеждането на последователна 12 седмична рехабилитационна програма и използването на апарати за електростимулация за домашни условия, за съжаление, са достъпни само в единични частни центрове на територията на България. В това отношение, съществуващият немски опит може да бъде успешно използван като модел. С това си проучване д-р Тодоров очертава една модерна тенденция в рехабилитацията на реконструирана предна кръстна връзка и успешно може да се определи като **иноватор** в тази област на рехабилитационната медицина за България. Обогащането на стандартната активна кинезитерапия с функционална електростимулация (ФЕС) в рамките на 6 седмици сигнификантно ускорява възстановяването на моторния дефицит. Внедряването на тази методика в практическата дейност е въпрос от бъдещето на специалността.

Приносен характер има и публикацията засягаща подометричното разпределение на налягането при пациенти с лумбални коренчеви синдроми (ЛКС), явна, но неизследвана досега у нас патология в нарушението на походката. Авторите на това проучване установяват, че функционалните нарушения в координацията на двигателния акт предизвикани от дискогенен радикулит променят отчетливо и по типичен начин натоварването в стъпалото. Регистрирани са отражения и върху незасегнатия крайник, което от своя страна при по-дълго персистиране води до реактивни синдроми на револвиращо натоварване най-вече в лумбалния дял на гръбнака. Поради това основната цел на рехабилитационната фаза на лечение е постигането на стабилно функционално равновесие. Получените от авторите резултати дават една допълнителна насока на мислене при съставяне на рехабилитационната програма на пациенти с ЛКС.

Друг интересен аспект на изследванията на д-р Тодоров и екип е ефекта на нискочестотната електростимулация върху регионалното кръвооросяване при

пациенти с пареза на plexus brachialis. За целите на изследването са подбрани пациенти-мотоциклетисти претърпели ПТП, след пластична реконструктивна хирургия. Фокусът на изследването е върху важноста на правилното прецизиране на параметрите на електросигнала за електростимулация, което пряко корелира с терапевтичния резултат. Именно недооценяването на този показател в някои сходни изследвания е причина представените в тях резултати да са неубедителни и противоречиви, което води до неоснователно и неправилно negliжиране на значението и приложението на електростимулацията в практическата рехабилитация. Последната съвместна разработка на д-р Тодоров и д-р Муха (Кьолн, Германия) е посветена на ефекта на криотерапията върху кръвооросяването наблюдаван при здрави индивиди. Подбраният от авторите обективизиращ метод - obtурираща венозна плетизмография е широко признат измерващ метод за регистрация и оценка на сегментарното поведение на кръвооросяването. Избраният дизайн на изследването - криотерапия в областта на подбедрицата осветлява кръвооросяването на прилежащите кожа и мускули. Имайки предвид сложните невро-регулаторни механизми на терморегулацията, би било добре да се изследва и поведението в реактивността на други зони от човешкото тяло, за да се дефинират заключения за механизмите на въздействие на криотерапията – един широко приложим метод в рехабилитационната практика. В досега проведени в Европа подобни изследвания резултатите са с противоречив характер.

3.2.4. Проучвания, свързани със социално значима патология

Особено интересен въпрос за спонтанна дискова хернизация при пациенти с едно от социално значимите заболявания - мултиплена склероза е проучил д-р Тодоров в екип със специалисти по неврология и образна диагностика в друга своя научна публикация. Подкрепена е тезата за предиспозицията на това системно заболяване към коморбидност, което е особено важно заради спрегнатото влошаване на прогнозата и качество на живот на пациентите.

Интересно за практиката е и изследването на Д-р Тодоров отново в мултидисциплинарен екип с невролози върху ефекта на дециметровите вълни при пациенти с болестта на Паркинсон, с цел редукция на медикаментозната терапия. Резултатите в хода на проучването при група от 12 пациенти сочат успешното постигане на целта, което дава нова перспектива в поддържащото лечение на това инвалидизиращо заболяване.

Функционалното възстановяване на слединсултни хемипарези е проблем с незатихваща актуалност, особено сега, когато съществува инициатива за създаване на „Национален план за борба с инсульта“. **Принос** на екипа в който участва и д-р Тодоров в тази посока е въвеждането на модифицираната Ранкин-скала като метод за оценка на резултатите от проведената рехабилитацията.

В последните години научните разработки в областта на балнеолечението са рядкост. Затова проучването на ефекта от приложението на геотермална вода от извор R-119X в гр. Варна при пациенти с чести дегенеративни ставни заболявания – гонартроза, коксартроза, спондилартроза и др. основателно може да се отличи с актуалността си. Изследвани са 100 пациента като акцента при отчитане на резултатите е върху повлияването на болката. Отличните резултати са поредно доказателство за ефективността на балнеолечението и авторите съвсем правилно насочват вниманието към необходимостта от организирана балнеопрофилактика в страната. За посочения извор проучването е единствено по рода си и може да се окачестви като **реален научен принос**.

3.2.5. Проучвания, касаещи високотехнологични преформирани физикални фактори
През последните години високоенергийните лазерни апарати се налагат в отделенията по рехабилитация като изключително ефективни, съвременни физикални фактори. Детайлното вникване в спецификата им на действие както и на новите възможности предоставени от последните поколения лазерни апарати често затрудняват колегите работещи с тях. Проучванията в които участва д-р Тодоров съвместно с негови докторанти представляват отличен източник на информация в тази насока, а изследването на комбинираното приложения на мануална терапия и високоенергетична лазерна система е единствено по рода си в България досега и има **приносна стойност**.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

4.1. Приноси с оригинален характер. Уникални за страната научни разработки, в които се:

- ✓ публикува доказано ефективен метод на изследване при патология на СИС - безконтактна инфрачервена кожна термометрия;
- ✓ изследва и доказва позитивния ефект при Паркинсонова болест на дециметрова вълнова терапия;

- ✓ осъществява разделение на мануално-диагностичните тестове за сакроилиачна става (СИС) на специфични и неспецифични, с доказана корелация с установените резултати;
- ✓ оповестяват данни относно плантарното разпределение на пропулзионното налягане при пациенти с лумбални коренчеви синдроми от компресионен характер;
- ✓ публикуват данни относно ефективността и клиничната достоверност на теста на Rosina, верифициран в 2 научни разработки;
- ✓ провежда научно наблюдение, утвърждаващо функционалната електростимулация (ФЕС) като неделима част от рехабилитацията след реконструктивни операции по повод на антеромедиална колянна нестабилност.

4.2. В научни трудове, представени от кандидата, за първи път в България са проучени:

- ✓ директното влияние на локалната криотерапия върху мускулното и кожно оросяване на подбедрицата;
- ✓ приложението на мануална терапия и ПИР при синдром на m.piriformis;
- ✓ приложението на мануална терапия и ПИР при синдром на m.iliorsoas;
- ✓ ефекта от приложението на геотермална вода от извор R-119X в гр. Варна при пациенти със социално значими дегенеративни ставни заболявания;
- ✓ комбинираното приложение на мануална терапия и високоенергиен ЛАЗЕР.

4.3. Приноси на кандидата с научно-приложен характер:

- ✓ разработва и утвърждава диагностичен подход за установяване на дисфункции на сакроилиачната става;
- ✓ въвежда модифицираната Ранкин-скала като метод за оценка функционалното възстановяване при слединсултни хемипарези;
- ✓ разработва и валидира авторски протоколи за приложения на високоенергиен ЛАЗЕР при перитендинит на гленохумералната става и при функционални нарушения в торакален отдел.

5. Значимост на приносите за науката и практиката

Повечето от проучванията, които д-р И. Тодоров, д.м. самостоятелно или в съавторство/колектив провежда и публикува в представените за рецензиране научни

трудовете имат оригинален и уникален характер, което обуславя и високия им научен принос. Изследваните патологии, конкретни физикални фактори, групи пациенти и някои все още недобре осветлени въпроси от клиничната практика правят тези научни приноси не самоцелни, а с научно-приложен принос в изключително бързо развиващата се съвременна клинична практика на физикалната и рехабилитационна медицина, особено що касае мануалната медицина, електротерапевтични фактори, високоенергийни терапевтични лазерни системи.

5.1. Цитирания

Приложена е справка за 18 цитирания, 4 от които в монографии и колективни томове с научно рецензиране.

Успешната работа на кандидата в екип с чуждестранни и български специалисти и в нозологичните направления дискова болест, постоперативна рехабилитация, болест на Паркинсон и др., ориентират и приносите му към социално-значимата патология. ***Изведените приноси, както и съответстващото и надхвърлящо изпълнение както на обемите национални минимални изисквания, така и тези на МУ „Асен Златаров“, съгласно приложената от кандидата справка, са в пълен синхрон с количествените и качествени показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“.***

6. Оценка на диагностично-лечебната дейност

Д-р Илия Тодоров, д.м. е началник клиника по Физикална медицина и рехабилитация в МБАЛ „Сърце и Мозък“, като провежда пълноценен лечебно-диагностичен процес, провежда главни визитации, контролира и коригира лечебните планове на лежащите в стационара пациенти. Клиниката е в добра колаборация с други университетски и болнични структури по специалността, както и мултидисциплинарно със специалисти от други клинични области като невролози, съдови хирурзи, ортопеди и пр. Във връзка с това, считам, че и по този показател може да се присъди максимална оценка.

7. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Д-р И. Тодоров, д.м. има дългогодишна учебно-преподавателска дейност, която провежда както следва:

В периода 2007 – 2019 г. - лекционно и практическо обучение по Физикална и рехабилитационна медицина на студенти по Медицина IV курс, медицински сестри, акушерки и рехабилитатори в Медицински университет – Варна.

Обучение на английски език за чуждестранни студенти на обучение в МУ – Варна.

Изготвяне на учебни програми и изпитни тестове на английски език.

Активно участие в изпитни комисии от всякакъв характер – семестриални изпити, за специализация, за докторантура, поправителни изпити.

Д-р Тодоров е основен автор на магистърска програма „Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“, за която Медицински университет – Варна бе отличен с международно отличие, а програмата продължава да е една от най-успешните за варненския университет и към настоящия момент, както и единствената възможност за специалистите по здравни грижи от специалност „рехабилитатор“ за надстроечно образование.

Заклучение:

Значимостта на научните и научно-приложните приноси, както и високата оценка на диагностично-лечебната и учебно-преподавателската дейности на кандидата, дават основание убедено да подкрепя присъждането на д-р Илия Тодоров Тодоров, д.м. на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление Медицина, по специалност Физиотерапия, Курортология и Рехабилитация към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

София

17 Юни 2024г.

Член на научното жури:

Доц. д-р. Л. Веселинова, д.м.